

Leesverslag Van de koele meren des doods (F. van Eeden)

Iris van der Heyden

© havovwo.nl (januari 2003)

Zakelijke gegevens

Titel: Van de koele meren des doods
Auteur: Frederik van Eeden
Eerste druk: 1900

Korte samenvatting

Van de koele meren des doods gaat over het leven van Hedwig Marga de Fontayne, die denkt rust te vinden in de dood. Hedwig is een gevoelig meisje uit de gegoede kringen uit de 19^e eeuw. Door invloeden die haar ziel en denken sterk raken, voelt Hedwig zich vaak ongelukkig. Ze doet twee keer een poging tot zelfmoord, haar huwelijk stelt teleur en ze gaat een verhouding aan met een pianist. Uit deze verhouding wordt een dochter geboren, die echter na 23 dagen sterft. Na de dood van haar baby komt Hedwig in een ernstige psychose terecht. Na omzwervingen belandt ze in een Parijse inrichting. In Parijs raakt ze verslaafd aan de morfine en prostitueert zich om aan geld te komen. Na verblijf in een ziekenhuis vindt Hedwig door toedoen van zuster Paula haar geloof in God terug. Na haar terugkeer in Nederland, slijt ze haar laatste levensjaren als liefdeszuster in de buurt van haar ouderlijk huis. Ze sterft aan een longontsteking op 33-jarige leeftijd.

Mening

Gebeurtenissen

Het verhaal begint met nogal nietszeggende gebeurtenissen die wel de oorzaak zijn van de psychose van Hedwig. Het overlijden van haar moeder is waarschijnlijk wel de meest ernstige. De dansfeesten, de vriendjes, het lijken op zich gebeurtenissen die ieder meisje meemaakt, zelfs –blijkt uit het boek- ook in de 19^e eeuw. Maar Hedwig reageert er uitermate heftig op. Ik vond het opvallend dat het leven van Hedwig net zo goed nu zou kunnen afspelen. Ik dacht dat in de 19^e eeuw niet zo'n luxe leven hadden, maar dat blijkt dus van wel. Schijnbaar was het leven van de gegoede stand toen niet zo heel erg anders dan dat van mensen nu. Ik verbaas me wel over de gebeurtenissen aan het eind van het verhaal als Hedwig in haar psychose terecht komt. Het is bijna niet voor te stellen dat zo iets kan gebeuren. Juist de beschrijving van de psychose heeft me wel aan het denken gezet over hoe Hedwig dit meemaakt en dat net als in een droom alles klopt, wat eigenlijk helemaal niet klopt.

Personen

De personen uit het boek vond ik over het algemeen wel sympathiek. Hedwig was ook heel boeiend. Zij is de hoofdpersoon van het boek, dus is het niet verwonderlijk dat zij zo uitgelicht was. Dat is ook juist de kracht van het boek, omdat Hedwigs 'zijn' zo uitgediept wordt. Je snapt dus ook wel een beetje hoe zij in haar psychose terecht komt. Je begrijpt zo wel haar angst voor een hoop dingen. Zelf heb ik die angst totaal niet, dus vind ik het erg goed dat je het door zo'n verhaal wel begrijpt. Ik vond de vriendjes van Hedwig niet zo vervelend. De reactie van Johan op 'uitmaken' vond ik wel overdreven. Johan vond ik maar een zwakkeling. Ik vond het zielig dat hij Hedwig zo belachelijk maakte met het schilderij van de sphinx. Gerard vond ik een nietszeggende echtgenoot. Ik zou echt niet met zo iemand kunnen samenleven. Hedwig kon dat ook niet. Ritsaart vond ik een duister figuur. In het verhaal krijg je niet zo'n enorme indruk van hem. Zuster Paula wordt ook niet enorm uitgelicht, maar wel genoeg zodat zij toch wel belangrijk wordt. In ieder geval wel voor Hedwig, want zij heeft haar leven wel aan zuster Paula te danken.

Opbouw

Het verhaal wordt chronologisch verteld. Dat lijkt op het eerste gezicht saai en zonde van het verhaal, maar het had niet beter gekund. Zo volg je de hele levensloop van Hedwig en kan je precies zien hoe haar psychose zich ontwikkelt. Het verhaal is niet erg spannend. Maar de gebeurtenissen leiden wel tot de climax van het verhaal, en die

Leesverslag Van de koele meren des doods (F. van Eeden)

Iris van der Heyden

© havovwo.nl (januari 2003)

stijgende-spanning-lijn is wel te voelen. Het boek is ook niet geschreven om spannend te zijn. Het invoegen van dagboekfragmenten was wel een opleving van het verhaal.

Taalgebruik

Het boek was vrij moeilijk geschreven. Maar dat zag ik als geen probleem. Wat ik wel opvallend vond was dat de dialogen met mensen van 'lagere stand' wel in een nogal simpel taalgebruik waren voorzien. Ook de dagboekfragmenten waren in vrij normaal alledaags Nederlands geschreven. Tijdens het lezen denk je dan 'het kan dus wél!', dus het is eigenlijk wel mooi dat het hele boek in zo'n mooi taalgebruik is geschreven. Ik ben blij dat ik mij niet heb laten afschrikken door het taalgebruik, want is toch wel een mooi verhaal wat ik niet gemist heb.

Verwerkingsopdracht

Herschrijf een fragment uit het verhaal in een andere stijl. Ik herschrijf het in een platvloerse stijl, omdat het boek zelf zo mooi geschreven is, en ik wil zo laten zien dat er niets meer over blijft van de schoonheid van het schrijven.

Hoofdstuk 1

Dit verhaal gaat over een depressief meisje, wat t ammel niet meer zag zitten en daarom er een eind aan maakte.

Het meisje heette Hedwig Marga de Fontayne. Je zou kunnen zeggen wat een lange naam en dat klopt ook wel, want haar ouders waren erg rijk. Ze was in de 19^e eeuw geboren in een dorp waar ook ammel rijke mensen woonden. Maar er was helemaal niets te doen. Ze woonde in een heel groot en oud huis. In de zomer was het er gelukkig niet zo warm. Dat is ook wel mooi want toen hadden ze nog geen airco. Het interieur was wel ok. Ze hadden mooie paarse ramen. Het was dus wel een leuk optrekje.

Er waren veel van dit soort huizen. Ze woonde aan een nette straat met een stoep en een straat met van die hobbelkeien. Das niet zo handig met een koets. Volgens mij vond ze dat ook niet zo fijn. Hedwig vond die straat wel leuk. Ze zag niet dat het gewoon saai was. Als ze naar school ging zag ze allemaal mensen op straat en dat vond ze ook leuk.

Ze had hiel geen problemen in haar jeugd. Ze had nooit ruzie met haar ouders. En als het feest was dan blonk alles, want dan hadden ze gepoetst. En de mensen die dan kwamen waren heel gezellig want volgens mij waren ze ammel dronken.

Toen ze negen was werd ze hiel somber en zag ze t ammel niet meer zo goed zitten. Maar ze wist niet wat er was en ze dacht dat t erbij hoorde. Vreemd genoeg heeft dit geleid tot haar depressiviteit. Das wel een beetje vreemd want er was niets aan de hand.

Je ziet, er blijft helemaal niets over van het verhaal als het zo ongelofelijk slecht geschreven wordt. Ik ben dus enorm te spreken over het taalgebruik van Frederik van Eeden.